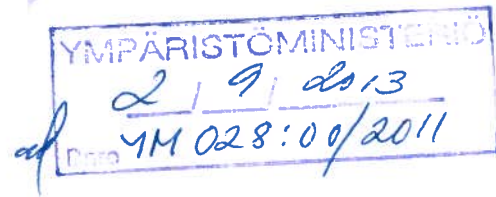

29.8.2013

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite

Lausuntopyyntö 5.7.2013

Asia:

**Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueen
lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi
eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien
päästöjen rajoittamisesta.**

Uudenmaan ELYn Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri - vastuualueen edustaja Jarmo Kitula on osallistunut asetusuonnoksen valmistelutyöryhmän työhön. Uudenmaan ELYn lausunnossa esitetään ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen kanta lausunnolla olevasta asetusuonnoksesta.

Työryhmän toimeksiannossa on edellytetty, että uuden asetuksen tulee olla tulkinnallisesti selkeä ja työssä tulee ottaa huomioon Euroopan yhteisön komissiolta saatu palaute. Uudistustyön on käynnistänyt nykyisen lainsäädännön tulkintaan liittyvät epäselvyydet ja asetuksen selkeyttämistarve. EU:n komissio on myös huomauttanut Suomea nitraattidirektiivin edellyttämän toimenpideohjelman tarkistamisesta neljän vuoden välein. Suomessa toimenpideohjelma on pantu täytäntöön ns. nitraattiasetuksella (931/2000) vuonna 2000.

EU:n komissio on edellyttänyt Suomea kiinnittämään huomiota lannoitusaikoihin, typen enimmäismääriin ja lannoitteiden levittämiseen varsinkin kaltevilla lohkoilla. Komissio on myös esittänyt, että jäsenvaltiot säätäisivät myös fosforilannoitteiden käytön enimmäismääristä.

Kansallisesti nitraattiasetuksen uudistamista ja varsinkin selkeyttämistä on edellytetty yhtenä toimenpiteenä valtioneuvoston 2009 antamassa päätöksessä vesienhoitosuunnitelmista vuoteen 2015. Aluehallinto ja kuntien viranomaiset sekä viljelijät ovat asetuksen voimaantulosta lähtien kokeneet asetuksen sisällön jokseenkin sekavaksi ja vaikeasti tulkittavaksi. Siitä johtuen asetusta on tulkittu melko kirjavasti maan eri osissa.

Asetusluonnoksessa lannan ja lannoitteiden käyttöä ja varastointia koskevia ehtoja on kiristetty merkittävästi verrattuna aikaisempaan säädökseen. Lannan levitystä ja varastointia koskevat uudistukset aiheuttavat tiloille suuria kustannuspaineita ja ovat jopa vesiensuojelullisesti kyseenalaisia. Asetusluonnoksessa rajoitetaan myös lannoitevalmisteiden käyttöä erittäin laajasti. Vaarana on ravinteiden hyötykäytön vähentyminen ja ravinnevirtojen suuntautuminen maatalouden ulkopuolelle. Uudistus ei tässä muodossa tukisi valtiovallan asettamia ravinteiden hyötykäytön ja kierrättämisen tavoitteita.

Asetusluonnosta valmistellut työryhmä ei päätenyt yksimieliseen esitykseen. Luonnoksesta on jätetty useita eriäviä mielipiteitä. Eriävistä mielipiteistä päätellen monen tahon intressit ovat hyvin ristiriitaisia. Asetuksen sisällöllä on hyvin merkittävät vaikutukset niin maatalouteen kuin lannoitevalmisteisiin liittyviin toimintoihin.

Uudenmaan ELYn ympäristövastuualue pyytää huomioimaan seuraavat asiat asetuksen jatkovalmistelussa.

Kuivalantaa tulee voida varastoida siirtolavalla tai muulla vastaavalla tiivisrakenteisella alustalla vaikka lantaa syntyisi yli 20 m³ vuodessa. Hevostiloilla monen siirtolavan käyttö on hyvin tavallista. Siirtolavat voidaan sijoittaa tilalla eri paikkoihin esimerkiksi käytössä olevien ulkotarhojen läheisyyteen ja siirtää tarpeen mukaan. Kiinteä betoninen lantala ei tuo ympäristönsuojelullisesti mitään lisäarvoa. Yksi iso lantala lisää turhia lannan kuljetuksia tilalla.

Lannanlevitystä edeltävä kuukauden mittainen patterointi on niin liian lyhyt. Patterointi tulee sallia ainakin kolmeksi kuukaudeksi. Patteri tulee pystyä perustamaan pellolle maan ollessa roudassa. Patterin perustaminen pellolle sulan maan aikaan lisää tiivistymisriskiä ja heikentää maan rakennetta. Esitetty kuukauden aika lisää lannan ja lannoitevalmisteiden levityspainetta tilakeskuksen lähipelloille.

Vaatus patteroitavan lannan ja lannoitevalmisteiden 30 %:n kuiva-aine pitoisuudesta on liian korkea. Harvat lannat ja lannoitevalmisteet omaavat näin korkean kuiva-ainepitoisuuden. Käytännössä naudan ja sian kuivikelannan patterointi olisi mahdotonta. Jopa hevosenlanta rajattaisiin tällä vaatimuksella patteroinnin ulkopuolelle. Kuivikelannan kuivikkeiden lisääminen ei ole vesiensuojelullisesti perusteltua. Raju turpeenkäytön lisääntyminen lisääisi kohtuuttomasti tilojen kustannuksia ja myös aiheuttaisi vesiensuojelullisia ongelmia turvesoiden alapuolisissa vesistöissä. Vaatus nostaa lannan ja lannoitevalmisteiden levityspainetta tilakeskuksen lähipelloille ja vähentää merkittävästi ravinteiden kierrätystä ja lannoitevalmisteista

pelloille saatavaa orgaanisen aineksen määrä. Maan rakenteen heikkeneminen on suuri ongelma Etelä-Suomessa, orgaanista ainesta tulee pelloille lähinnä lannan ja lannoitevalmisteiden kautta.

Jos asetusvalmistelussa päädytään rajoittamaan patterointia ehdotetulla tavalla, tulee etävarastojen rahoitus turvata maatalouden investointituella myös niille tiloille joiden tilakeskuksessa sijaitsevat lantavarastot ovat asetuksen mukaan riittävät.

Lantaloiden kattamisvelvoite tulee jatkossakin määrätä tapauskohtaisesti harkitussa ympäristöluvassa tai asemakaavassa. Varsinkaan kuivalantaloiden kategorinen kattaminen ei ole perusteltua.

Asetusluonnoksessa esitetyt fosforilannoitusmäärät ovat varsin korkeat, varsinkin kun otetaan huomioon nykyisin keskimääräisesti eri kasveilla käytettävät lannoitusmäärät. Fosforin hehtaarikohtaisia enimmäismääriä tulee alentaa huomattavasti tai vaihtoehtoisesti pykälä poistaa kokonaan. Vastaavan korkuiset fosforilannoitusmäärät on lannoitevalmisteille jo säädetty lannoitevalmisteasetuksessa. Lannan fosforikuormitusta rajoitetaan luonnoksessa jo vähintään vastaavalle tasolle typen enimmäiskäyttömäärien kautta.

Kokonaisfosforin analysointi tehdään lanta-analyysissä ja lannoitevalmistelainsäädännön mukaan tehdyssä analyysissä täysin eri menetelmillä (suolahappouutto vs. 1:5 vesiuutto). Vesiuutolla saatetaan samasta näytteestä saada analysoitua alle 5 % lanta-analyysin antamasta kokonaisfosforin määrästä. Asialla on suuri merkitys jos esimerkiksi lannasta tehdään lannoitevalmiste ja samalla hävitetään suurin osa kokonaisfosforista analyysimenetelmien erilaisia ominaisuuksia hyväksikäyttäen. Kokonaistypen osalta erot ovat luokkaa 20–30 %. Tiukentuvat lannoitteiden levitystä ja varastointia koskevat säädökset voivat johtaa lantojen ravinteiden tietoiseen hävittämiseen prosessoimalla lannasta lannoitevalmistetta. Analysointimenetelmiin liittyvä ongelma tulee huomioida asetuksen valmistelussa.

Johtaja

Marketta Virta

Suunnittelija

Johan Sundberg

